

MINISTERSTVO VNITRA
odbor legislativy a koordinace předpisů
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV-58778-2/LG-2018

Praha 3. července 2018

Odbor archivní správy a spisové služby
P r a h a

Stanovisko k problematice vkládání dokumentů do uzavřených spisů, které se týkají pravomocně skončených správních řízení

K č. j. MV-57224-1/AS-2018 ze dne 21. května 2018

Odbor legislativy a koordinace předpisů obdržel Vaši žádost o stanovisko k problematice vkládání dokumentů do uzavřených spisů, které se týkají pravomocně skončených řízení vedených podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. K Vaší žádosti Vám sdělujeme následující:

Podle § 68 odst. 2 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 413/2005 Sb., platí pro nahlížení do dokumentů uložených ve spisovně nebo ve správním archivu správního orgánu nebo soudu obecná ustanovení o nahlížení do spisů v řízení před správním orgánem nebo soudem; to neplatí, jestliže dokumenty před uložením ve spisovně nebo ve správním archivu byly veřejně přístupné. Zákon č. 500/2004 Sb. upravuje nahlížení do spisu ve svém § 38, v jehož odstavci 1 uvádí, že účastníci a jejich zástupci mají právo nahlížet do spisu, a to i v případě, že je rozhodnutí ve věci již v právní moci. O nahlížení účastníka řízení či jeho zástupce do spisu se sepíše protokol podle § 18 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., a to s ohledem na skutečnost, že se jedná o úkon související se správním řízením. Protokol o nahlížení do spisu pak bude tvořit součást spisu podle § 17 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb.

Ustanovení § 65 odst. 6 zákona č. 499/2004 Sb. stanovuje, že z uzavřeného spisu nesmějí být vyjímány jednotlivé dokumenty. Podle našeho názoru však nic nebrání tomu, aby byl do již vyřízeného a uzavřeného spisu vložen protokol o nahlížení do spisu, neboť právo nahlížet do spisu se určitému okruhu osob přiznává i po pravomocně skončeném správním řízení. Rovněž podotýkáme, že protokol o nahlížení do spisu je třeba sepsat nejen ve fázi probíhajícího správního řízení, ale i tehdy, jestliže je do spisu nahlíženo poté, co bylo správní řízení pravomocně skončeno.

Podle § 66 odst. 4 zákona č. 499/2004 Sb. stanoví počátek plynutí skartační lhůty spouštěcí událost, kterou se rozumí vyřízení dokumentu nebo uzavření spisu. Uvedené ustanovení nicméně umožňuje, aby určený původce stanovil pro příslušný dokument nebo spis jinou skutečnost jako spouštěcí událost, přičemž poznámku o této spouštěcí události připojí ke skartační lhůtě uvedené ve spisovém a skartačním plánu. Uzavřením spisu se pak podle § 65 odst. 5 zákona č. 499/2004 Sb. rozumí kompletnost všech dokumentů patřících do spisu, kontrola a doplnění údajů podle § 66 odst. 3 zákona č. 499/2004 Sb. před uložením do spisovny a převedení dokumentů v digitální podobě do výstupního datového formátu a jejich opatření metadaty podle národního standardu pro elektronické systémy spisové služby. Bylo-li tedy nahlédnuto do spisu týkajícího se pravomocně skončeného správního řízení, je nutné o tomto nahlížení vyhotovit protokol podle § 18 zákona č. 500/2004 Sb. a tento protokol vložit do spisu, přestože byl tento spis již dříve uzavřen. Je potom otázkou, zda by mělo být opětovné uzavření spisu (vložením protokolu o nahlížení do spisu patrně dojde k otevření spisu a k jeho následnému uzavření) považováno za novou spouštěcí událost, která způsobí, že skartační lhůta bude plynout od počátku, či nikoliv. Domníváme se, že vložení protokolu o nahlížení do spisu by nemělo mít za následek nový počátek plynutí skartační lhůty, a to s ohledem na skutečnost, že zákon č. 499/2004 Sb. ani vyhláška č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, ve znění vyhlášky č. 283/2014 Sb., která zákon č. 499/2004 Sb. provádí, neřeší situaci, kdy je do uzavřeného spisu vložen nový dokument. Určený původce však může ve svém spisovém řádu, jehož součástí je spisový a skartační plán, upravit, že vložení protokolu o nahlížení do spisu, které si vyžádalo znovuotevření tohoto spisu, představuje spouštěcí událost, s níž se pojí nový počátek plynutí skartační lhůty. Pakliže ale zákon č. 499/2004 Sb. ani vyhláška č. 259/2012 Sb. neupravují změnu běhu skartační lhůty v důsledku vložení nového dokumentu do uzavřeného spisu, zastáváme názor, že tato skutečnost během skartační lhůty nijak neovlivní. Podpůrně lze argumentovat tím, že spis nebyl založen za účelem nahlížení do něj, nýbrž za účelem vyřešení určité věci. Proto by dodatečné nahlížení do něj spojené s vložением protokolu o nahlížení spíše nemělo být relevantním pro běh skartační lhůty. V extrémním případě opakovaných nahlížení by mohlo docházet k opakovanému prodlužování skartačních lhůt a spis by zůstal trvale ve spisovně. Konečné posouzení této problematiky nicméně ponecháváme na odboru archivní správy a spisové služby, který je věcným gestorem zákona č. 499/2004 Sb.

K otázce, zda je v případě, kdy do uzavřeného spisu nahlíží osoba, která nebyla účastníkem řízení (nahlížení provádí například z vědeckých důvodů), zapotřebí učinit protokol o nahlížení této osoby do spisu součástí uzavřeného spisu, uvádíme, že podle § 38 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb. správní orgán umožní jiným osobám nahlédnout do spisu, prokáží-li právní zájem nebo jiný vážný důvod a nebude-li tím porušeno právo některého z účastníků řízení, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejný zájem. Přestože osoby, které mají právní zájem na nahlédnutí do spisu, případně mají pro nahlédnutí do spisu jiný vážný důvod, nejsou účastníky řízení, tudíž ve vztahu k nim nelze uplatnit § 18 odst. 1

zákona č. 500/2004 Sb., podle kterého se protokol sepisuje (kromě přímo vyjmenovaných úkonů) o jiných úkonech souvisejících s řízením v dané věci, při nichž dochází ke styku s účastníky řízení, domníváme se, že by měl být protokol o nahlížení do spisu sepisován také v případě těchto osob. Tento názor zastáváme s ohledem na skutečnost, že nahlížením do spisu je realizováno významné procesní právo a protokol o nahlížení do spisu je zákonem kvalifikovanou formou mající přednost před neformálním záznamem do spisu, který není zákonem č. 500/2004 Sb. upraven. Způsob a forma záznamu o nahlížení do spisu by se proto neměly odlišovat podle toho, kdo do spisu nahlíží, neboť jde stále o jeden a ten samý procesní úkon. Tento závěr podporuje rovněž § 38 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., podle kterého odepře-li správní orgán osobě nahlížení do spisu nebo jeho části, vydá o tom usnesení, které oznamuje pouze této osobě. Předmětné ustanovení tedy nerozlišuje, zda byl požadavek na nahlížení do spisu vznesen osobou, která je účastníkem řízení nebo jeho zástupcem či jinou osobou, která prokáže právní zájem nebo jiný vážný důvod. Usnesení o odepření nahlížení do spisu je vydáváno v obou případech.

Pokud jde o protokol o ztrátě dokumentu, z hlediska § 17 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb. není nutné, aby byl součástí spisu, jehož dokumentu se týká (přísně vzato se netýká věci, jež je předmětem spisu). Lze si představit i situaci, kdy bude součástí spisu, jehož předmětem je „vyšetřování“ ztráty dokumentu. Nicméně minimálně v soupisu dokumentů předpokládaném § 17 odst. 1 větou poslední zákona č. 500/2004 Sb. by měla být učiněna poznámka o ztrátě dokumentu, ideálně s odkazem na spisovou značku spisu, kterým se ztráta dokumentu řešila. Není však samozřejmě vyloučeno, aby protokol o ztrátě dokumentu byl součástí spisu, z něž se dokument ztratil. Pro běh skartační lhůty by pak platily tytéž závěry, jako v případě protokolu o nahlížení do spisu.

vrchní ministerský rada
Mgr. Michal Herudek
zástupce ředitele odboru

Vyřizuje: Mgr. Lenka Stříteská
Tel. č.: 974 817 326
E-mail: lenka.striteska@mvcr.cz